

УДК 633.16:631.521

МАРЕНЮК О. Б.

Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, пр. Юності, 16, м. Вінниця, 21100, Україна
e-mail: fri@mail.vinnica.ua, тел. +38(0432) 46-41-16

НОВИЙ СОРТ ЯЧМЕНЮ ЗВИЧАЙНОГО (ЯРОГО) ‘ДІАНТУС’

Ячмінь – одна з найдавніших і провідних культур у сільськогосподарському виробництві. Хоча в останні роки і спостерігається зменшення посівних площ даної культури в Україні, та все ж ячмінь завжди був та залишатиметься важливою зерновою у т.ч. й експортною культурою.

Потенціал біологічної та господарської продуктивності сортів ячменю звичайного (ярого) залишається далеко невикористаним. Так при потенціалі урожайності 8–9 т/га аграрії в середньому отримують по 3 т/га ячменю, а в окремі роки – ще нижчий урожай.

На даному етапі селекція ячменю звичайного (ярого) спрямована передусім на вирішення питань адаптивності нових сортів, що пов'язано з підвищенням посухи та жаростійкості, групової стійкості проти хвороб й вилягання, осипання, зорієнтована на високу якість зерна пивоварного, продовольчого та фуражного використання, на конкретні виробничі умови. Тому, зважаючи на мінливі умови середовища, які спостерігаються останніми роками, потрібно впроваджувати у виробництво розробки вітчизняної та іноземної селекції для збільшення валового виробництва зерна ячменю, насамперед за рахунок підвищення рівня врожайності даної культури.

За результатами проведеної селекційної роботи створено новий сорт ячменю звичайного (ярого) ‘Діантус’. За роки конкурсного сортопробування (2014–2015рр.) середній урожай зерна на дослідних полях Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН України, в умовах підвищеної кислотності ґрунту, становив 5,6 т/га, що на 0,62 т/га (12,4%) більше стандарту.

Даний сорт успішно пройшов кваліфікаційну експертизу на придатність до поширення в УІЕСР та занесений до Державного реєстру сортів рослин, придат-

них для поширення в Україні у 2020 році.

За результатами польових досліджень в системі державного сортопробування сорт ‘Діантус’ перевищує усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах: Степу на +0,29 т/га (+10,6 %), Лісостепу – +0,66 т/га (+15,7 %), Полісся – +0,11 т/га (+2,9 %). Потенціал продуктивності сорту – 8,0 т/га.

Сорт ‘Діантус’ створений колективом лабораторії селекції зернових та олійних культур Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН України методом гібридизації. Відноситься до дворядних ячменів. Стійкий до посухи (7,7 балів), вилягання (7,3 балів), обсіпання (9,0 балів) та ураження хворобами: гельмінтоспоріоз – 8,0 балів, бура іржа – 8,3 балів, борошниста роса – 8,0 балів.

Середньостиглий, вегетаційний період – 81–84 дб. Висота рослини – 58,0–67,4 см. Напрямок використання – зерновий. Уміст білка – 13,0–14,0 %. Маса 1000 зерен – 45,0–49,1 г.

Рослина: габітус (форма куща) прямий. Нижні листки: опушення піхви відсутнє. Прапорцевий листок: наявне слабке антоціанове забарвлення вушок; помірний восковий наліт на піхві. Має середній час початку колосіння. Остюки мають дуже сильне антоціанове забарвлення на кінчиках і довгі відносно колосу. Колос: горизонтальне положення у просторі, має два ряди, пірамідальної форми, за щільністю – нещільний, за довжиною – довгий. Форма зернівки еліптична, поверхня зовнішньої квіткової луски грубозморшкувата, має довгі волоски основної щетинки, опушення зовнішньої квіткової луски відсутнє. Рекомендований для вирощування в Степу, Лісостепу та Поліссі України.

Ключові слова: ячмінь звичайний (ярий), сорт, селекція.